

Duško Marović:

FLORET U DALMACIJI

Od gradskih sredovjekovnih vitezova, trubadura, temperamentnih dubrovačkih pjesnika i ljubavnika, mačevalaštvo se u Dalmaciji sustavno njegovalo — s dužim ili kraćim prekidima, ovisno o povijesnim prilikama.

U modernom smislu mačevalaštvo se počinje prihvaćati kao sportska disciplina u 19. stoljeću. Tako kod nas već godine 1879. imamo Tjelovježbeno društvo u Zadru, s posebnom mačevalačkom sekcijom. U njemu su se pored Hrvata skupljali i pripadnici talijanske manjine, dok su Talijani u Splitu 1884. godine osnovali svoje posebno društvo za gimnastiku i mačevanje. Poznato je da je splitski bilježnik dr Petar Kamber, nabavio 1885. godine kao mladi bečki student kompletnu mačevalačku opremu. Iste godine prilikom osnutka gimnastičkog društva »Hrvatski sokol« u Zadru Jure Rodić je podario mačevalačkoj sekciji društva svo potrebno oružje.

Među prvim učiteljima mačevalaštva u Splitu, splitska štampa iz 1890. godine spominje Talijana Pappacenu, koji je podučavao mladež u prostorijama kavane »Armonia« pod Prokurativama (danas Trg Republike), dok nešto kasnije djeluju u Zadru poznati učitelji E. Viscardi (1894), Antun Prota (1901) i prof. G. Galante (1910). Mačevalačka škola prof. Viscardića imala je 1903. godine brojne đake među kojima: Borelija, Cadelu, Devetku, Dominisa, Juriševića, Luksarda, Medovića, Milacija, Mandela, Nakića, Randija, Ravassa, Milanovića, Strmića, Verbana, De Zottija, Feola, Hoberta i druge. Prve akademije u mačevanju održane su u Zadru 1901, 1902. i 1903. godine. U ondašnjim hrvatskih i talijanskim gimnastičkim društvima u Dalmaciji te Hrvatskom sportskom klubu (1909) u Splitu živo se njegovalo mačevanje.

Splitski mačevaoci izašli su prvi put pred javnost 1903. godine u vrtu Sokolskog društva u Splitu (danas Vid Morpurgova poljana). U veljači 1904. stigao je u Split učitelj mačevanja Josip Dabinović iz Dobrote, koji je izučio mačevanje u Buenos Airesu, da bi održao tečaj.

Na mačevalačku pozornicu Dalmacije stupio je 1905. godine, u svojoj dvadeset i šestoj godini, prof. Šime Vučić-Dijaković, kao izučen mačevalac praške škole i jedan od najboljih novijih mačevalaca u Dalmaciji. Rodom iz Šibenika, đak Klasične gimnazije u Splitu, na glas je izišao već kao srednjoškolac kad je u razredu dao oduška svom rodoljubnom

oduševljenju bacivši tintarnicu u sliku cara Franje Josipa. Štampa je tim političkim izgredom bogato punila stupce, dok je njegov direktor don Frane Bulić imao teških okapanja s vlastima.

Dolaskom učitelja prof. Šime Vučića 1905. godine oživio je rad u Splitskom Sokolu. Njegovi su đaci nastupili prvi put na »Assautovoj večeri« 9. VI 1906. u velikoj dvorani Grand-hotela »Troccoli« (danas hotel »Central«). Splitski list »Naše jedinstvo« o toj večeri piše: »Đaci su bili ogledalo učitelja te su za kratko vrijeme rada pokazali veliki uspjeh. Dvorana je bila puna svijeta. Akademiji su prisustvovali predstavnici svih mjesnih sportskih društava bez razlike stranaka. Predsjednik

Mačevalački pozdrav

žirija bio je dr Edi Karaman. Kao pobjednik istakao se Ante Tommaseo, a veselost je pobudio mali Ilić, osmogodišnje dijete. U zadnjoj točki programa tj. slobodne borbe učitelja Sime Vučića-Dijakovića s diletantom prof. Antom Katunarićem, čovjeku se ježila koža«.

Prof. Ante Katunarić je prvi svladao mačevalačku vještinu elegantnih duela s floretom, bio je poznati sportski radnik i urednik prvog splitskog humorističkog lista »Duje Balavac«. U hodniku samostana dominikanaca u Splitu čuva se portret prof. Ante Domilije u odjeći biciklista, rad slikara fra Draganje.

Boračka škola prof. Šime Vučića osnovana je u Splitu 1906. godine i djelovala je do početka I svjetskog rata. Nalazila se neko vrijeme

u kući Karaman (iza Vestibula). Na njegovu inicijativu osnovano je u Splitu 1911. godine naše prvo Hrvatsko mačevalačko društvo, u upravi kojeg su se nalazili: dr Grga Angjelinović (predsjednik), dr Josip Baumiler, dr Bruno Jeličić, Vladimir Kukulj i prof. Marin Katunarić. Kod obitelji pok. inž. Milivoja Dobrića, poznatog sportskog radnika u Splitu, sačuvan je originalan zapisnik o preliminarnim pregovorima za neodržani dvoboj između studenta prava Nikole Carevića i apsolutista geodezije Milivoja Dobrića. Početak rata (1914) prekinuo je rad društva.

Poslije I svjetskog rata prof. Šime Vučić je nastavio podučavati mačevanje u splitskom Sokolu. Godinu 1926. osnovano je u Dubrovniku Mačevalačko društvo, a slijedeće 1927. je prof. Šime Vučić osnovao u Splitu mačevalačku školu u kojoj su se isticali: Antun Kolombatović, Stipe Vrdoljak, dr Đino Ilić, prof. Vladimir Rismondo, Ozren i Milovan Smodlaka, prof. Ante Katunarić, Sonja Vučić (kćerka prof. Vučića), Savo, Bonavia i drugi. Boračke škole prof. Vučića priređivale su prije i poslije I svetskog rata viteške akademije u Sinju, Supetru, Makarskoj, Visu i Šibeniku, dok je prof. Šime samostalno nastupao i izvan Dalmacije.

U 1933. godini (3. X 1933) prof. Vučić je uz podršku nekolicine građana osnovao u Splitu Mačevalački klub pod nazivom »Vitez«. Klub je brojio 70 članova, među njima lijep broj žena, a u prvu upravu birani su: Jerko Aljinović (predsjednik), prof. Ante Katunarić, dr Silvije Matulić, inž. E. Nonweiller, dr T. Bulat, J. Slapničar, Ante Bonačić, Šime Viceić, Marin Katunarić, Stipe Vrdoljak, dr Joško Tommaseo i prof. Šime Vučić-Đaković. Od vrijednih mačevalaca spomenimo: inž. Niku Armandu, Oskara Deškovića (poginuo u NOB-i), Dragu Bašića, Antu Bučana, Tonča Ercegovića, Pjera Ninčevića, Šimu Viceića, Vitomira Trumbića i argentinskog konzula u Splitu Gavatija. Prve prostorije kluba bile su u hotelu »Na plaži« na Bačvicama, a potom u Sokolskom domu i sadašnjoj osnovnoj školi »Nenad Ravlić«. Članovi »Viteza« nastupali su u Ljubljani, Zagrebu i Subotici. Smrću prof. Vučića 1939. godine prekinut je napredak ovog lijepog sporta.

Nakon punih trideset i osam godina ljubitelji sporta u Splitu obnovili su tradiciju ove lijepe i dinamične olimpijske discipline, 12. II 1977. osnovali su Mačevalački klub »Split«.

BILJEŠKE

»Narodni list«, Zadar, 21. VI 1879, 6. XJ 1886. i 21. VIII 1905.

»La Difesa«, Split, 15. i 25. VIII 1884.

»Narod«, Split, 25. II 1890.

»Il Dalmata«, Zadar, 4. IV 1894, 15. V i 11. IX 1901, 31. V, 30. VIII, 3. 10. i 17. IX 1902, 4. III, 4. i 15. IV 1903, 21. V i 25. X 1905, 14. XI 1906, 10. III 1909, 5. XI 1910, 18. II 1911, 1. X 1913. i 25. IV 1914.

»Naše jedinstvo«, Split, 11. VIII 1903, 5. II 1904, 4. i 11. VII 1905, 13. VI 1906, 5. IX 1907, 28. X 1911. i 4. XII 1913.

»Sloboda«, Split, 13. VI i 29. IX 1906, 28. I i 8. VII 1911.

»Schiesone Spalatino« za 1911, 1912, 1913. i 1914. godinu.

»Dubrovački list«, Dubrovnik 1925.

»Novo Doba«, Split, 5. X 1927, 2. i 28. III, 4. i 17. IV, 7. 11. i 17. VII 1928, 17. IV 1930, 24. II 1931, 14. I i 27. IX 1932, 4. I, 14. i 24. VI, 3. X, 4. XI, 6. i 29. XII 1933, 7. VIII 1939.